		2.	Апостолска Соња,Ренџова Василка	Ендодонција	Апостолска Соња,Ренџова Василка	2014
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	А. Демиен Валмсли и сор.	Ресторативна стоматологија	Арс Ламина ДОО	2011
		2.				
		3.				

Прилог бр.3		**Предметна програма од прв циклус на студии**			
1.	Наслов на наставниот предмет	Детска стоматологија			
2.	Код	ОХЗДС3			
3.	Студиска програма	Студии од I циклус за Стручни стоматолошки сестри - орални хигиенолози			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Стоматолошки факултет –Скопје, Катедра по детска и превентивна стоматологија			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Студии од I циклус за Стручни стоматолошки сестри - орални хигиенолози			
6.	Академска година / семестар	Година	3	семестар	5
7	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	7			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф.др.Мери Павлевска			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Освоени кредити, Основи на орална хигиена, Превентивна стоматологија			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Стдентот да се стекне со пошироки познавања околу стоматолошката работа со деца,психолошки типови на деца; начинот на земање анамнеза и клинички преглед, запознавање со растот и развојот во орофацијалната регија, анатомоморфолошките карактеристики на млечните и трајните заби, денталните аномалии; запознавање со кариесот и начинот на неговото третирање, како и третман на заболувањата на пулпата и пародонталните ткива; запознавање со заболувањата на меките ткива во устата на децата; орални манифестации на алергиските, нутритивните, габичните и хроничните заболувања; екстракција на млечни заби;тумори и цисти во орофацијалната регија; водич за примена на антибиотици и третман на ургентните состојби; основни познавања од интерцептивата и педопротетиката;трауматски повреди на забите .			
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	**Теоретска настава -предавања** **1.Поглавје - Воведни концепти во детската стоматологија и раст и развој на орофацијалната регија** - стоматолошката работа со деца,психолошки типови на деца; поделба на			

		децата според возраста ---------- 2 часа - анамнеза и клинички преглед.............................. 1 час - раст и развој во орофацијалната регија ----------- 1 час - анатомоморфолошки карактеристики на млечните и трајните заби ------------ ---------------------------------- 1 час - хронологија на никнување на млечни и трајни заби ----- 1 час - денталните аномалии.. *1* час *Резултати од 1 поглавје : Студентот се запознава со основните концепти во детската стоматологија, вклучително психолошкиот развој на децата, техники за воспоставување соработка,, процесите на растот и развојот во орофацијалната регија, одонтогенезата, хронологијата на забната смена, и анатомските и хистолошките карактеристики на млечните и трајните заби и учи да препознава и диференцира различни типови на неправилности во развојот на забите* **2.Поглавје – Кариес и заболувања на пулпата и пародонталните ткива кај млечни и млади трајни заби** - Дентален кариес. Развој на кариозна лезија, откривање и дијагноза на кариес. Дијагностички методи (визуелно-тактилно и радиографско испитување) и помошни методи. Класификација на кариес. Третман на кариес – неоперативен и оперативен третман Индикации за ресторативен третман кај млечни заби ресторативни техники, материјали за реставрација на млечни заби. Циркуларен кариес ------------------------------------- 3 часа - Кариес на млади трајни заби (класификација, карактеристики, терапија). ---- ----------------------- 1 час - Заболувања на пулпата и пародонталните ткива кај млечните и млади трајни заби заби (класификација, етиологија, индикации за лекување, клиничка слика и диференцијална дијагноза на заболувањата на пулпата, методи на терапија на заболувањата на пулпата) - 3 часа *Резултати од 2 поглавје.....- Студентот стекнува знаења за етиологијата, дијагностиката и современите концепти на третман на кариес кај млечни и млади трајни заби, со акцент на минимално инвазивните техники и етиологијата, клиничката слика, дијагностиката и терапијата на пулпините и пародонталните заболувања кај млечните и трајните заби, како и со специфичностите на ендодонтскиот третман кај деца.* **Поглавје 3. Материјали во детската стоматологија** - средства за тоалета на кавитети, материјали за привремено затворање на кавитети, бази, лајнери, материјали за дефинитивна оптурација на коренските канали, ресторативни материјали (композити, глас-јономер цементи, хибридни материјали).-------- 3 часа *Резултати од 3.поглавје - Студентот стекнува знаења за стоматолошките материјали кои се употребуваат во детската стоматологија како и за начинот на нивната припрема и апликација.* **Поглавје 4. Заболувања на меките ткива во оралната празнина кај децата** -повреди на слузницата (механички, термички, хемиски, зрачења); заболувања на усните; заболувања на јазикот: Lingua geographica, Lingua villosa nigra, развојни аномалии на јазикот (Lingua plicata, Glossitis rhombica mediana, Macroglossia, Microglossia, Aglossia, Lingua bifida, Ankyloglossia).---- - 1 час - Заболувања на гингивата: Gingivitis cattharalis, Gingivitis hyperplastica, Gingivitis fibromatosa, Gingivitis ulcero-necroticans, Gingivitis при никнење, Pericoronitis); заболувања на пародонциумот: етиологија, класификација, тераписки модалитети - ---- 1 час - Орални манифестации на инфективни заболувања: бактериски, вирусни, габични инфекции; орални манифестации на системските заболувања: хематолошки заболувања (заболувања на црвената, белата крвна лоза,

заболувања со тенденција за крварење), кожни, кардиоваскуларни, респираторни, ендокрини и ренални, гастроинтестинални заболувања); нутритивни пореметувања.------ 2 часа

Резултати од 4.поглавје - Студентот стекнува знаења за за заболувањата на меките ткива во оралната празнина кај децата , оралните манифестации на инфективните заболувања и третманот на деца со системски и хронични заболувања.

Поглавје 5. Орално-хируршки интервенции кај деца

- екстракции на млечни и трајни заби, индикации и контраиндикации, инструментариум, методологија, компликации при и по екстракција на забите, специфични орално-хируршки интервенции кај деца.Тумори и цисти во детска возраст - 2 часа

Резултати од 5.поглавје - Студентот стекнува знаења за инструментите кои се користат за екстракција на млечнии трајни заби, видови на анестезии , компликациите кои може да настанат при орално-хируршките интервенции бенигни и малигни заболувања во детска возраст.

Поглавје 6. Дентогени инфекции кај деца и антибиотици во детска возраст. Ургентни состојби

- Дентогени инфекции кај деца: етиологија, дијагноза, видови, терапија.Антибиотици и останати антимикробни медикаменти во детска возраст: видови, дозирање и модалитети за примена---------------------------------2 часа

- Ургентни состојби: алергиски реакции, колапс, хистеричен напад, епилептичен напад, опструкција на airway, хипо- и хипергликемија, хипо- и хипервентилационен синдром.----- 2 часа

Резултати од 6.поглавје - Студентот стекнува знаења за дентогените инфекции кај деца, и начинот на третман, видови на антибиотици и антимикробни средства и дозирање во детската стоматологија како и ургентните состојби кои може да се случат во стоматолошката ординација и нивниот третман.

Поглавје 7 - Повреди на забите и потпорните ткива кај деца; Педопротетика во млечна и трајна дентиција; интерцептивна ортодонција.

- Повреди на забите и потпорните ткива кај деца: епидемиологија, етиологија, постапка при третманот- анамнеза, клиничко испитување, параклинички испитувања, поставување на дијагноза; класификација на повредите. ---- 1 час

- Терапевтски процедури при повреди на забите и потпорните ткива кај деца. Компликации од повредите на забите и потпорните ткива ----- 1 час

- Педопротетика во млечна и трајна дентиција; интерцептивна ортодонција. -------- 1 час

Резултати од 7.поглавје - Студентот стекнува знаења за трауматските повреди на забите, пружање на прва помош и можностите за третман, како и индикациите и контраиндикациите за протетска рехабилитација во детска возраст и раниот ортодонтски третман.

Вкупно: ....*30 часа*

Практична настава-вежби

- ***Од првото поглавје:*** **Вежби за клинички пристап кај детскиот пациент. *3 Часа***

   - Основни принципи при третман на деца во стоматолошка ординација, однос стоматолошки тим /пациент, однос кон пациентите врз основа на психолошкиот профил, прва посета на детето кај стоматолог - 1 час

   - Третман на пациенти со посебни потреби и деца со дентофобија - 1 час

   - Стоматолошки преглед на детето: општа проценка на пациентот, анамнеза, клинички преглед, евидентирање и документирање на добиените податоци .

		Анатомохистоморфолошки карактеристики на млечните и трајните заби. Аномалии на забите - 1 час ***- Од второто поглавје:* Вежби за дијагностика и третман на кариес и заболувања на пулпата и пародонталните ткива кај млечни и млади трајни заби 3 *часа*** - Дентален кариес во детска возраст: обезбедување на суво работно поле, препарација на кавитети кај млечни и трајни заби, третман на циркуларен кариес - 1 час - Подготовка на кавитетот за реставрација, методи на поставување на реставрациите - 1 час - Терапевтски процедури при заболувањата на пулпата и пародонтот: витални и мортални методи во третманот, третман на заболувањата на пародонтот кај млечните и младите трајни заби заби - 1 час ***- Од трето поглавје:* Вежби за Материјали во детската стоматологија - 2 часа** **2.** **-** средства за тоалета на кавитети, материјали за привремено затворање на кавитети, бази, лајнери, материјали за дефинитивна оптурација на коренските канали, реставративни материјали (композити, глас-јономер цементи, хибридни материјали).--------- 2 часа ***- Од четврто поглавје:* Вежби за Заболувања на меките ткива во оралната празнина кај децата - *1 час*** - Стоматолошки третман при заболувања на меките ткива во оралната празнина кај децата. Одстранување на меки и тврди наслаги. 1 час ***- Од петo поглавје :* Вежби за Орално-хируршки интервенции кај деца 1 час** - инструменти кои се користат за екстракција на млечнии трајни заби, видови на анестезии , компликациите кои може да настанат при орално-хируршките интервенции ----- 1 час ***- Од шесто поглавје :* Вежби за Дентогени инфекции кај деца и антибиотици во детска возраст. Ургентни состојби - 2 часа** - Терапија при дентогени инфекции кај деца -Ординирање на антибиотици и останати антимикробни медикаменти во детска возраст: дозирање и модалитети за примена, комбинација на антибиотици, профилактичка администрација на антибиотици - 1 час - Третман при ургентни состојби: алергиски реакции, колапс, хистеричен напад, епилептичен напад, опструкција на airway, токсична реакција на анестотици, cardiac arrest, хипо- и хипергликемија, хипо- и хипервентилационен синдром - 1 час ***- Од седмо поглавје:* Вежби за повреди на забите и потпорните ткива кај деца; Педопротетика во млечна и трајна дентиција; интерцептивна ортодонција.- 3 часа** - Стоматолошка процедура при повреди на забите и потпорните ткива кај деца: епидемиологија, етиологија, постапка при третманот-анамнеза, клиничко испитување, параклинички испитувања, поставување на дијагноза - 2 часа - Протетски третман на деца во млечна, мешовита и трајна дентиција. Интерцептивни ортодонтски процедури - 1 час

		Резултати од практичната настава: *Студентите се стекнуваат со практични вештини за да ги аплицираат своите теоретски знаења во клиничката пракса, со фокус на современите ендодонтски, реставративни и хируршки техники, на третманот на меките ткива, денталните трауми и нивните компликации, и на интердисциплинарниот пристап кај децата. Дополнително, тие се обучуваат за препознавање и менаџирање на ургентните состојби во стоматолошката ординација.* ***Вкупно ....15 часа***
13	Заемна поврзаност на предметите	Предметот е поврзан со основните медицински предмети и со Превентивна стоматологија
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Интерактивна настава, вежби, демонстрација на клинички случаи, практична работа со пациенти под супервизија.
15.	Вкупен расположив фонд на време	**210 часа**

16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	**30 часа**
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	**15 часа**
		16.3.	Пракса: часови	**60 часа**
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	
		17.2.	Самостојни задачи: часови	
		17.3.	Домашно учење - задачи	**105 часа**
18	Услови за потпис	За да добие потпис студентот е потребно да ги исполни обврските за време на теоретската и практичната настава.		

19	Начин на оценување		
	19.1.	Тестови: бодови	60
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови	10
	19.3.	Завршен испит: бодови	30

20	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 59 бода	5 (пет) (F)
		од 60 до 68 бода	6 (шест) (E)
		од 69 до 76 бода	7 (седум) (D)
		од 77 до 84 бода	8 (осум) (C)
		од 85 до 92 бода	9 (девет) (B)
		од 93 до 100 бода	10 (десет) (A)
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна студентите, контрола на асистентите во изведување на практичната настава и проценка на постигнатиот успех на студентите, како и проодноста на студентите кои го положиле предметот	

22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година

		1.	Марија Стевановиќ, Мира Јанкуловска, Џон Николсон, Елизабета Ѓоргиевска (уредник), Ана Сотировска – Ивковска, Златко Георгиев, Дејан Марковиќ, Александар Димков, Мери Павлевска, Алберто Бенедети, Драгана Габриќ, Марко Вулетиќ, Бернард Јанковиќ, Ефка Жабокова-Билбилова, Тамара Периќ, Бојан Петровиќ, Весна Амбаркова, Олга Кокочева-Ивановска, Јасна Симоноска	Детска стоматологија	Арс Ламина	2022
		2.	Beloica D i sar	Deĉja stomatologija	Elit-Medica Beograd	2000
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	McDonald R, Avery D	Dentistry for the Child and Adolescent	Mosby, 7 ed	1999
		2.				
		3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Орални фокални инфекции			
2.	Код	ОХЗОФИЗ			
3.	Студиска програма	Студии од I циклус за Стручни стоматолошки сестри - орални хигиенолози			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Стоматолошки факултет –Скопје, Катедра по болести на забите и ендодонтот			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Студии од I циклус за Стручни стоматолошки сестри - орални хигиенолози			
6.	Академска година / семестар	Година	3	семестар	5
7	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	3			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф .д-р Емилија Стефановска, Проф. д-р Силвана Георгиева			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање	ислушани сите задолжителни предмети од трета година и положени сите задолжителни предмети од втора година			